

314002 Полтава-2,  
Фрунзе, 92а, кв.43  
Гончаренко Любові Фед.

Шановна редакція газети «Літературна Україна».

На жаль, я зараз не виписую Вашу газету. Колись виписувала. Подобалось. Але зараз на пенсії і не можу багато виписати, бо виписую «Комсомольську Правду» і обласну «Зоря Полтавщини». Але сторінку з «Л.г» я прочитала, вірніше, листок. Його мені дала сусідка, де я найшла і числа, коли вийшов цей номер. Ну головне Ви зрозумієте. Я прочитала сторінку Євгена Гуцала лауреата Державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка.

Я дуже ждала розкриття цієї теми. Все, що я прочитала, я пережила разом зі своєю дорогою матусею, бо батька мого в 31-му загнали на північ, канал ім «нашого дорогого батька Сталіна». За що? За те, що його батько (а мій папа жив разом зі своїми батьками на хуторі) був не ледар, а трудяга, любив землю, коней дуже любив, мав таких красенів-жеребців, як у Чутовським кінним заводі, бо й сам жив у Чутівським р-ні. Отож був хазяїн-середняк. Працювали круглий год. На землі, як розстане вона і до повного замерзання її, а потім управлятись біля скотини. Папа ходити до школи починав, як замерзне земля. Як земля розмерзалась школа кінчалась. Треба було ходити за плугами, за сіянкою. Звичайно ті, що тепер (як у газеті добре там написано), одержують «персональну пенсію» за «кривав [сталінське?] минуле» вигнали нас із хати, все забрали і пустили з миром.

Спочатку жили в селі Мартинівці, Чутівського р-ну. Дідусь і там не сидів, бо все вмів сам робити. Діжки людям ремонтував, хто кликав, тому щось і робив. Було йому тоді 70 років. Заробив він оклуночок ячменю. Стояв він під дечкою, де спали ми з мамою. Бо кровать забрали. Як мама за нею плакала, не давала: доказувала, що кровать сирітська. У мами батько помер у 16му році. Мамі було 15 років. А менших було ще семеро, і старша одна сестра. Тож як тій бабусі важко було віддавати 5 дочок заміж. Останніх не віддавала, бо настали смутні часи. І бабуся і дві дочки її померли з голоду. А було їй тільки 54 роки.

І от була я одна дома. Прийшли два мужички. Зайшли в хату і я з ними. Найшли той оклуночок, посідали і совітуються чи брати, чи ні. Один каже брати, а я як почула, що вже надумали брати, як закричу, як заплачу – «а що я буду їсти –и-и». Було мені

8 років. Я пам'ятаю добре, що свідомо кричала, розуміла що це повинно подіяти. Видно вони були не овчарки, а дворняжки і не взяли того оклуночка. А потім дідусь зваживши обставини, (до колгоспу не приймали, хоч як у історії брехали, що не йшли) перебрались до Полтави. Мама на чулочній працювала пів року, саме на початку голоду. Одержувала 250гр хліба на сім'ю. А потім добра душа пристроїла маму на молокозавод, де працював дуже хороший чоловік мастером цеху. Він дозволяв робочим їсти, і дітям узяти. Ми жили з маминою сестрою, яка з своїм чоловіком нас пригріла. І ми, і вони, і хазяїни, в яких ми квартирували, не так голодували як інші, хоч і хліба не було. Пекли, так називались, шулики. Це з кінських кормів з остюками Дядько працював десь біля коней.

Так, як зараз бачу, скільки людей валялось по вулицях. Ідемо раз з двоюрідною сестрою по перевулочку (жили на окраїні Полтави) загомонілись, та як глянеш, а впоперек перевулка, так під горою, лежить жінка мертва. Волостя чорне, довге, розпатлалось кругом неї, руки розкинуті. Померла і спустили її з гори, не взмозі поховати. Ми закричали несамовито і назад. А до школи коли йшла, то скільки бачила: сидить чоловік на крилечку з кошолкою, голову повісив. Іду на другий день уже на дорозі він, у чоботях мертвий. Іду на третій день, уже без чобіт. І так мені запам'ятались бібі-біли онучі з гарного домотканого полотна. Їздила підвода і збирала трупи. Скільки пухлих людей ходили з ніг вода бігла. А сусідську дівчину, яка пішла до подруги, там і з'їли. Але весною побачили її кофточку її рідні у тих сусідів. А на базарі в Полтаві кипіли котли з супом. Там і продавали тарілку супу, а в ньому казали, пальчики попадались дитські. Отаке було! Моя мама ще жива, але такий у неї склероз, що нічого майже не розуміє, а всього боїться, що візьме в руки, все ховає, каже, щоб не найшли, я дуже тоді плачу. Бо все, прожите в дитинстві, тепер, як на долоні. Бо самій уже 65. Я приєднують до заклик Радянського уряду культури відносно щорічного проведення Дня пам'яті. Бо вже як вмере і моє покоління, хто не буде згадувати тих великомучеників, які загинули від злодіянь катів. Прошу почути мій голос. Іще я жажду помсти. Я не злопам'ятна. Але я здоровомисляча. І требую відомстити катам, особливо тим, хто ще живий, і як Ви пишете одержують «персональну, криваву пенсію». Хай перестануть їхні діти і внуки перестануть гордитись своїми предками-виродками. Найдти їх і перестати давати їм незароблену пенсію; мало того, заставити повернути одержану за всі роки: і помсти, пости! Я написала через десяте – п'яте. Усе хіба що в великій книзі помістилось би.

Гончаренко Л.Ф. лікар-пенсіонер.

Пробачте, як що не так.